

ling skal blive stillet Endringer saaledes, at det træder tydeligt frem, hvad der menes her. Lad os saa sende Forslaget til det andet Thing, og se, om det lykkes os at faae det til at gaa ind derpaa, saaledes at Forslaget kan blive til Lov.

Bertelsen: (Veile Amts 5te Valgkreds): Naar jeg ser det Forslag, som her er kommet fra Landsstinget, saa er der nogle Bestemmelser deri, som jeg synes ere lidt haarde. I § 1 staar der med Hensyn til Foreningernes Direktører, Repræsentanter og andre Embeds- og Bestillingsmænd, at deres Lønninger ikke maa være bestemte ved de bevilgede Ublaans Antal og Størrelse. Det kan jeg nok forstaa, at Lønnen ikke kommer ind under Loven, men bestemmes ved Statutterne, men jeg kan dog ikke lade være at berøre de Forhold, allerede fordi jeg fra min Kreds og Omegn har lidt Kjendskab til Husmandskreditforeningerne og de Folk, som staa derfor, og der lyder stadig Anker over, at Administrationsudgifterne ere altfor store. Jeg tror nok, at det er en Anke, som til dels er berettiget, og jeg kan ikke lade være at paataale det, da det gaar ud over alle Foreningens Medlemmer. Man mener almindelig, at der ikke kan ske saa lidt Nedsættelse paa det Omraade. I § 2 er der en Bestemmelse om, at der skal gives $\frac{1}{2}$ Mars Rente forud. Jeg giver det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (Bust) Ret, naar han siger, at den Bestemmelse vil falde altfor svært paa de Folk. Hvorfor er dette Lovforslag kommet frem her? Det er jo, fordi det, saaledes som Stillingen for Tiden er for vore Husmænd, ikke er saa let for dem at yde de høje Renter, og den Forudsætning, vi gaa ud fra, er jo at give Bøttelser i de nye Serier. Men naar man nu kommer til de samme Mænd og forlanger ved Omflytningen $\frac{1}{2}$ Mars Rente forud, altsaa et helt Mars Rente i een Termin, saa ville de have Vanskelighed ved at svare det; de ville vanskeligt gjøre Fuldbest i saa Henseende. Saa er der ogsaa en anden Bestemmelse, nemlig den, at naar Nogen gaar over i den nye Serie, saa skal han selv betale Taxationsomkostningerne. Det er nu efter min Mening ligeoverfor de smaa Laan en vel stor Udgift. Mange Laan gaa kun op til 200, 300 eller 400 Kr. eller endog mindre, og, naar man vil have dem førte over i den nye Serie, saa ville Udgifterne ved Taxationen selv, om man bortser fra Portoen, blive 8 Kr.; Pantebogsaattesten koster 3 Kr. 90 Ore, det bliver 11 Kr. 90 Ore, for at faae en halv Procents Nedsættelse, saa Enhver vil se, at de smaa Laan ingen Lettelse vil faae, naar de skulle

give saa meget mere. Og saa er der jo tilmed Thinglæsningen og den Slags Ting, saa det Hele vil i Grunden slet ikke ramme, hvor det sigter. Det er min Mening om denne Bestemmelse. Med Hensyn til § 3 vil jeg sige, at det er en Bestemmelse, der er meget værd, den har Noget paa sig med Hensyn til Bestemmelserne overfor Forauttøneringen af Panterne; thi vi have Tilfælde i Foreningerne, hvor selve Pantet ikke har kunnet dække Auktionsomkostningerne. De Løbe op i en saa urimelig høi Grad, at Salg slet ikke kan finde Sted. Det er en Bestemmelse, som jeg derfor siger har Noget paa sig. I det Hele har det, som Loven omhandler, efter min Mening saa stor Betydning overfor store Klasser ude i Landet, at jeg tror, at vi skulle gaa til at give en Lov herom, men jeg vilde gjerne have Sagen først undersøgt grundig og indgaaende, for at vi kunne komme til et Resultat, som vi ere siktre paa er tilpas for de Forhold, hvorunder vore Husmænd i Diebliffet leve ude i Landet. Det er for vore Husmænd under deres nuværende Vilkaar af stor Betydning med Hensyn til deres Selvstændighed, hvordan denne Sag ordnes, og min Mening er, at, gaa vi over den med en Harefod, saa kunne vi maa ske komme til at lave Noget, som vi siden ikke ville være rigtig tilfredse med.

Sage: Jeg havde ikke tænkt at tage Ordet, fordi jeg fra først Færd indtog en Særstilling i dette Spørgsmaal, men de Udtalelser, der er fremkomne, foranledigede mig dog til at tage Ordet for kortelig at præcisere det Principielle i det Standpunkt, jeg indtog den Gang, og som forekommer mig at være bleven bekræftet ved, hvad der senere er sket. Den Gang, Sagen oprindeligt kom for, var saa vel Høire som Venstre enige om, at det Princip skulde hævdnes: Hjælp til Selvhjælp. Noget man overhovedet har paafaldt som den eneste rette Maade at støtte Samfundsklasser paa i deres forskjellige Bestræbelser. Det var saa langt fra Tilfældet, at der var nogen Uenighed om dette, at endogsaa hele det daværende Udvalg, som jeg tror bestod af 15 eller i al Fald 11 Medlemmer, var enige om at indstille det. Den daværende Indenrigsminister gif en anden Vej og gif langt videre, idet han foreslog Thinget, at Staten skulde garantere for disse Foreninger, men iøvrigt væsentligt overlade Foreningerne selv at styre deres Anliggender. Det var et saa overordentligt Spring i alle Forhold og et saadant Gode, i en vis Forstand, at Statskredit blev tilbudt enkelte Samfundsklasser,